

Riitta Kalliokoski & Laura Korva

LIMINGAN KUNNAN VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUKSEN PÄIVITYS

LIMINGAN KUNNAN VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUKSEN PÄIVITYS

Riitta Kalliokoski
Laura Korva
Opinnäytetyö
Kevät 2014
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma, viheraluesuunnittelun ja vihertuotannon
suuntautumisvaihtoehto

Tekijät: Riitta Kalliokoski & Laura Korva

Opinnäytetyön nimi: Limingan kunnan viheralueiden hoitoluokituksen päivitys

Työn ohjaaja: Piritta Kivimäki

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2014

Sivumäärä: 46+3

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli päivittää vuonna 2005 tehty Limingan kunnan viheralueiden hoitoluokitus. Päivitykseen kuuluu kolmen taajaman alueet ja niiden yleiset viheralueet: kirkonkylä, Tupos ja Ala-Temmes. Ala-Temmeksen viheralueet eivät kuuluneet aikaisemmin tehtyyn hoitoluokitukseen. Alueiden omistussuhteet on tarkistettu ja uudet rakennetut alueet on lisätty päivitettyyn viheralueiden hoitoluokitukseen. Myös leikkipuistoja on kartoitettu ja niiden rakenteet ja välineet ovat täytetty Viherinfo-ohjelmiston tietokortteihin. Hoitoluokituksen avulla viheralueiden hoitoa voidaan paremmin suunnitella ja kohdentaa, mikä auttaa pitämään kustannuksia kurissa. Työn tilaaja on Limingan kunnan tekninen johtaja Simo Pöllänen.

Limingan kunnan viheralueiden hoitoluokitus perustuu Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 36 Viheralueiden hoitoluokitus – oppaaseen. Laatuvaatimukset, määrämittauserusteet ja työohjeet löytyvät Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 32 Viheralueiden hoito VHT`05 – oppaasta. Luokitettavia viheralueita kartoitettiin maastokäynneillä, ilmakuville ja tutkimalla erilaisia karttoja. Hoitoluokituskarttojen piirtäminen toteutettiin YtCAD ja Viherinfo -suunnitteluohjelmien sekä M-color visualisointiohjelman avulla.

Työn tuloksena syntyi kolme hoitoluokituskarttaa kolmen taajaman alueelta. Hoitoluokituskartat ja niihin sisältyvät tiedostot kertovat hoidettavien viheralueiden määrän, roska-astioiden ja penkkien sijainnin, määritetyt hoitoluokat ja niiden pinta-alat. Tavoitteena on, että jatkossa hoitoluokitus toimii viheralueiden rakentamisen ja hoidon työkaluna sekä suunnittelun lähtökohtana. Viheralueiden hoitoluokitusta tulee päivittää säännöllisesti.

Asiasanat: viheralue, taajama, viheralueiden hoitoluokitus, päivitys, hoitoluokituskartta, Liminka

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences

Degree Programme in Landscape Planning, Option of Landscape design and Landscape horticulture and Technology

Authors: Riitta Kalliokoski & Laura Korva

Title of thesis: The update of Liminka`s green area maintenance classification

Supervisor: Piritta Kivimäki

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2014 Number of pages 46+3

The aim of this thesis was to update the green area maintenance classification of Liminka done in 2005. The update includes three urban areas and their public green areas: kirkonkylä, Tupos, Ala-Temmes. The green areas of Ala-Temmes were not included in the previous part of the maintenance classification. The ownerships of all the green areas have been verified and new buildings have been added to the updated classification. Playgrounds have also been mapped and their structures and equipment added to Green Info –program information cards. With the help of the classification, the maintenance of green areas can be better planned and targeted which helps keep the costs under control. The commissioner of the thesis is Technical manager of municipality of Liminka Simo Pöllänen.

The classification of Liminka`s green spaces is based on the book Viheralueiden hoitoluokitus published by Landscape Industries Association. The green space quality requirements, basic measurements and work instructions can be found in a book called Viheralueiden hoito VHT `05. The classified green areas were surveyed on-site with aerial photographs and by studying different kind of maps. The drawing of the maintenance classification maps was carried out by using YtCAD and Green Info programs, as well as M-color visualization program.

As a result of this thesis, three maintenance classification maps, from three different urban areas were compiled. These maps and the information they include, show the number of green areas in Liminka, the location of litter receptacles and benches in addition to management classes and their surface areas. The goal is that, in the future this classification is the starting point and tool for planning, construction and maintenance of municipal green areas. The classification can and should be updated on a regular basis.

Keywords: green space, urban area, maintenance, classification, maintenance of green space, maintenance classification map, Liminka

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	3
ABSTRACT.....	4
Oulu University of Applied Sciences	
Degree Programme in Landscape Planning, Option of Landscape design and Landscape horticulture and Technology	
1 JOHDANTO.....	6
2 PERUSTIETOA LIMINGASTA	9
2.1 Luonnonympäristö ja maisemarakenne	10
2.2 Limingan kunnan rakennettu ympäristö.....	12
2.3 Viheralueiden hoidon ja ylläpidon nykytilanne	14
2.4 Viheralueiden hoidon ja ylläpidon tulevaisuus	15
3 VIHERALUEIDEN HOITOLUOKAT	16
3.1 Hoitoluokituksen merkitys ja määrittäminen.....	17
3.2 Rakennetut viheralueet eli A – hoitoluokat.....	18
3.3 Avoimet viheralueet eli B – hoitoluokat	19
3.4 Taajamametsät eli C – hoitoluokat.....	19
3.5 Täydentävät luokat.....	20
3.6 Puhtaanapitoluokitus.....	20
3.7 Hoitoluokituksen päivityksen keskeiset tavoitteet Limingassa	21
3.8 Viheralueen rakentaminen ja ylläpidon kustannukset.....	22
3.9 Viheralueiden hoito	24
4 AINEISTO JA MENETELMÄT	26
4.1 Viheralueiden kartoitus ja määrittely	26
4.2 Hoitoluokituksen työvälineet.....	26
5 HOITOLUOKITUKSEN MUUTOKSET LIMINGASSA	28
5.1 Hoitoluokat	30
5.2 Hoitoluokituskartta.....	40
6 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	42
LÄHTEET.....	44
LIITTEET	46

1 JOHDANTO

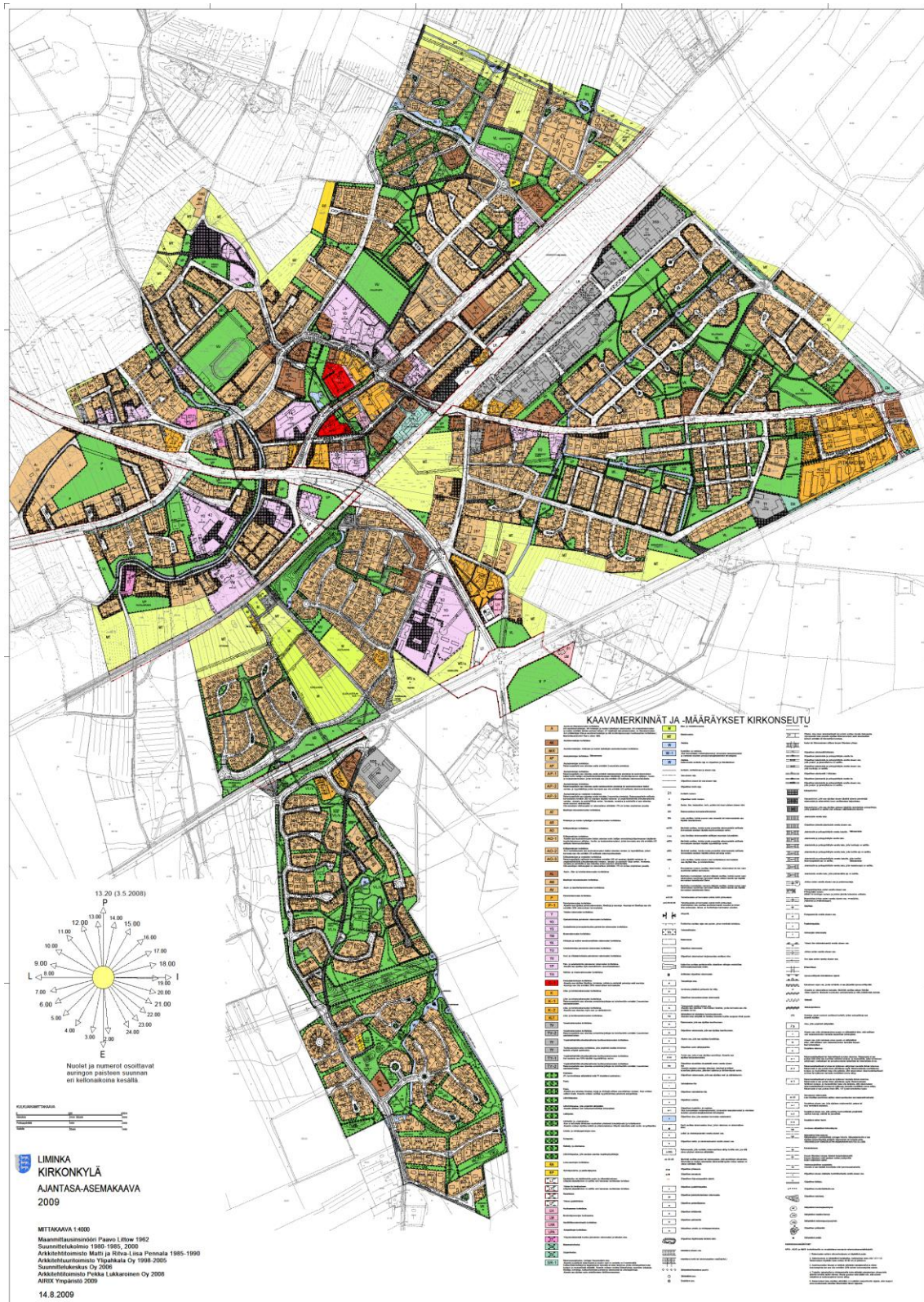
Opinnäytetyön tarkoituksena on päivittää ja määritellä Limingan kunnan hoidettaville yleisille viheralueille hoitoluokitus sekä täyttää leikkipuistojen tietokortit sähköiseen muotoon. Limingan kunnan viheralueille on tehty hoitoluokitus vuonna 2005. Alueiden kasvaessa ja muuttuessa hoitoluokitus on jäänyt päivittämättä eikä se siis näin ollen ole enää ajantasainen.

Limingassa hoidon piiriin kuuluvat kirkonkylän, Tupoksen ja Ala – Temmeksen yleiset viheralueet. Ne ovat lähinnä katu – ja puistoviheralueita sekä avoimia alueita sijoittuen taajama-alueelle (kuviot 1, 2 ja 3). Lisäksi metsäviheralueet kuuluvat luokitukseen. Tässä työssä ei käsitellä kiinteistöjen piha – alueiden viheralueita, mutta ne merkittiin näkyvästi hoitoluokituskarttaan, jotta jatkossa kaikki viheralueet olisivat osa yhtä kokonaisuutta. Työn tilaaja on Limingan kunnan tekninen johtaja Simo Pöllänen.

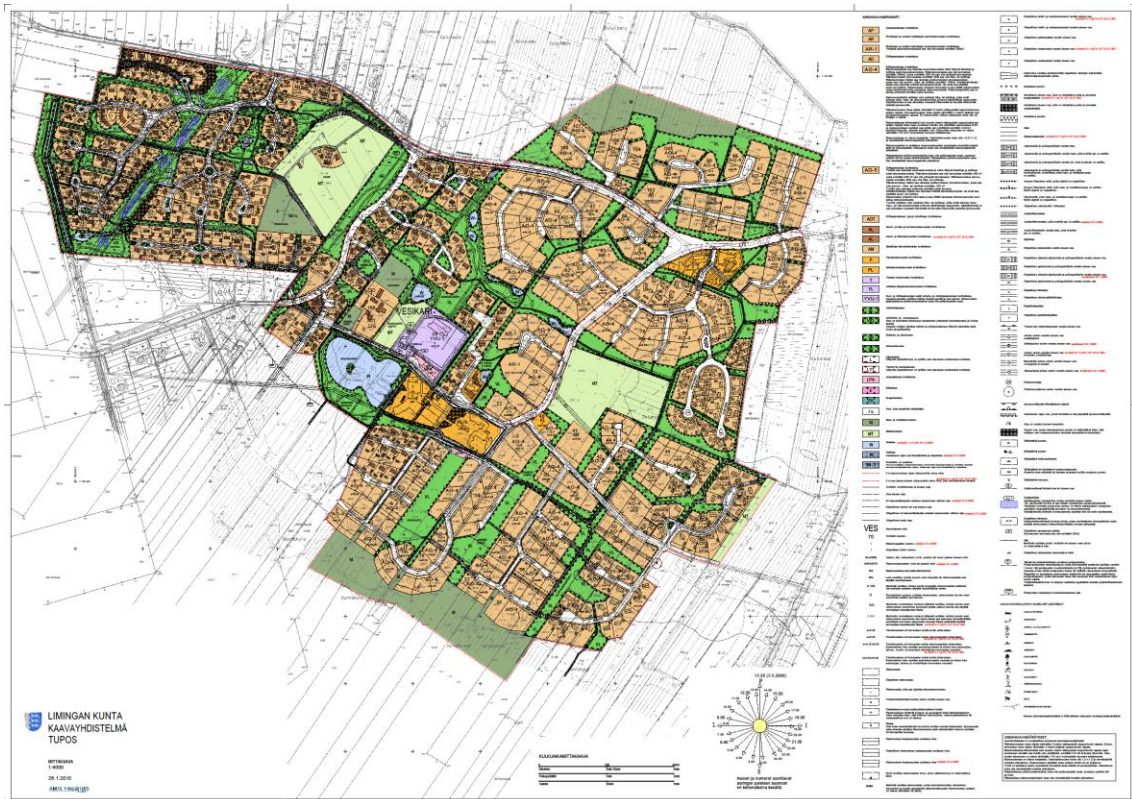
Hoitoluokituksen avulla saadaan yhtenäistettyä viheralueiden käsitteistöä ja saadaan vertailukelpoisiksi eri organisaatioiden välillä. Hoitoluokitus toimii monipuolisena työkaluna mm. kaavoituksessa sekä hoitourakoita suunniteltaessa sekä kunnostettavia ja uusia viheralueita suunniteltaessa ja rakennettaessa.

Viheralueiden jakaminen hoitoluokkiin helpottaa alueiden vertailua yleisilmeen, laadun ja kustannustekijöiden osalta. Lisäksi hoitoluokitus kertoo viheralueiden hoitajalle millaista laatutasoa alueella edellytetään, koska hoitotarve ja hoitomenetelmät eri hoitoluokkien välillä vaihtelevat suuresti. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 8.) Hoitoluokituksen laatimiseen saa ohjeita Viherympäristöliitto ry:n julkaisusta 36 Viheralueiden hoitoluokitus 2007. Käytännön hoitotyöt tehdään hoitoluokkiin perustuvan hoitotyöselostuksen mukaan Viherympäristöliitto ry:n julkaisun 32 Viheralueiden hoito VHT` 05 laatuvaatimusten mukaan (Viherhoidon ABC 2007, 2.)

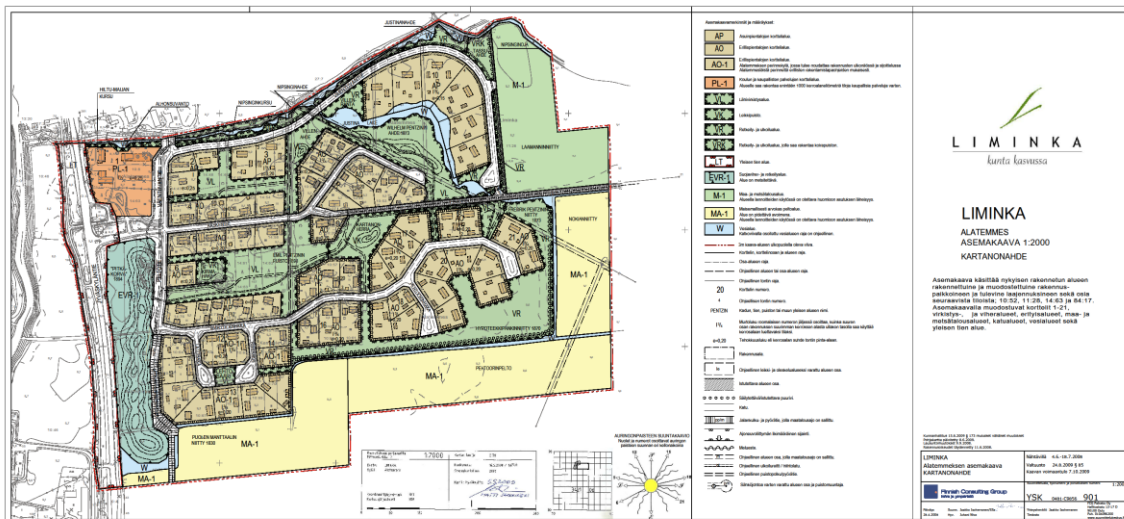
Limingan kunnalla ei vielä ole omaa viheralan ammattiorganisaatiota. Työmme tavoitteena on nostaa asia esille ja saada päättäjät ymmärtämään ammattiorganisaation tärkeys. Tätä kautta viheralueiden imago paranee ja tuo jopa säästöjä kunnalle.

KUVIO 1. Limingan kirkonkylän asemakaava-alue (Limingan kunta 2013e. Kuntainfo, hakupäivä 8..2014)

KUVIO 2. Tupoksen asemakaava-alue (Limingan kunta 2013e. Kuntainfo, hakupäivä 8..2014)

KUVIO 3. Ala – Temmeksen asemakaava-alue (Limingan kunta 2013e. Kuntainfo, hakupäivä 8..2014)

2 PERUSTIETOA LIMINGASTA

Liminka sijaitsee noin 25 km Oulusta etelään. Liminka mainitaan kirjallisissa lähteissä ensimmäisen kerran vuonna 1477. Laajimmillaan alue oli 1600-luvulla, jolloin se ulottui Pohjanlahdesta kauas Kainuuseen; Oulu ja Kajaanikin olivat tuolloin Liminkaa. Kansanperinne kertoo Limingan saaneen nimensä Limmi - jättiläisestä, joka vaikutti seudulla muinoin. (Limingan kunta 2013a. Matkailijalle, hakupäivä 5.11.2013.)

Suomen maisemamaakunnat on valtakunnallinen aluejako, jonka laati Suomen ympäristöministeriön asettama maisema-aluejärjestelmä vuonna 1993. Suomi on jaettu kymmeneen maisemamaakuntaan, joista osa jakautuu edelleen seutuihin. Koko Oulun seutu kuuluu Pohjanmaan maisemamaakuntaan ja edelleen Pohjois-Pohjanmaan jokiseutu ja rannikko-seutuun. Jako ilmentää maakuntien ja seutujen luonnonpiirteiden ja kulttuurimaisemien välisiä eroja. (Maisemanhoito, Maisema-aluejärjestelmän mietintö I Ympäristöministeriö 1993, 35.)

Pohjois-Pohjanmaan jokiseudun ja rannikon maisemaa rytmittävät kohtisuoraan kohti merta laskevat virrat ja jokilaaksoissa sijaitsevat, yleensä kapeat viljellyn maan vyöhykkeet. Maasto on Pohjois-Pohjanmaan laajalla alangolla ehkä tasaisempaa kuin missään muualla maassa. Oulun seudun graniitti – ja liuskealue on syvälle kulunut, vajonnut ja sedimenttien kattama alue. Limingan kuuluisat niityt ovat syntyneet tälle maamme ehkä laajimmalle yhtenäiselle savikko – siltialueelle, jota ympäröivät maamme laajimmat hiekkaiset ja soraiset rantakerrostuma-alueet. (Maisemanhoito, Maisema-aluejärjestelmän mietintö I Ympäristöministeriö 1993, 35.)

Liminka on Oulun läheisyydessä sijaitseva nuorekas ja kehittyvä kunta, jonka valttikortti on muun muassa sijainti valtateiden läheisyydessä. Liminka on myös Suomen nopeimmin kasvava kunta. Se sijaitsee Oulun läänissä, Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Kunnassa asuu 9554 ihmistä (31.11.2013) ja sen pinta-ala on 651,65 km², joista vesistöjä 5,52 km². Väestötiheys on 14,96 asukasta/km². Tupos on kylä ja taajama Limingan kunnassa. Se sijaitsee noin 7 km keskustaajamasta koilliseen, pohjanmaan radan ja valtatie 4 varrella lähellä Kempeleen kunnanrajaa, myös Ala - Temmeksen kylä kuuluu Limingan kuntaan. Limingan naapurikuntia ovat muun muassa Lumijoki, Muhos, Vaala, Kempele ja Oulunsalo. (Limingan kunta 2013b. Perustietoa, hakupäivä 5.11.2013.)

2.1 Luonnonympäristö ja maisemarakenne

Limingan lakeus on voimakkaasti muuttumassa maatalouden rakennemuutoksen myötä. Ladot ovat häviämässä pelloilta, ja uudisrakennukset lisääntyvät maisemassa. Hajarakentaminen häiritsee paikoin maisemaa – se vaatisi tarkempaa ohjausta. Peltojen vajaakäyttö ja vesakoituminen ovat uhkana avaran maisematilan säilymiselle. Voimajohtolinjat ovat tällä lakeudella maisemavaurioita. (Arvokkaat maisema – alueet, Maisema-aluetyöryhmän mietintö II Ympäristöministeriö 1993, 156.)

Limingan alue on luode–kaakko-suunnassa pitkä ja kapea maakaistale, joka ulottuu Perämeren Lumijoenselkään liittyvän Liminganlahden pohjukasta noin 60 km sisämaahan. Temmeksen kohdalla kunta katkeaa lähes kahtia. Maasto on etenkin länsiosassa tasaista lakeutta. Kunnan kaakkoisosat ovat vaihtelevaa, soistunutta kangasmaata. Limingan lakeus on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Liminganlahden rantavyöhykkeen jälkeen alkaa peltoalue, joka myöhemmin vaihtuu metsä- ja suoalueiksi. Alue on perinteistä maatalousseutua; Limingan lakeus on Suomen laajimpia yhtenäisiä viljelysalueita (kuvio 4). (Pohjois-Pohjanmaan arvokkaat maisema – alueet 1997, 58.)

KUVIO 4. Limingan lakeutta (Suomen Ilmakuva Oy 24.7.2013, kuvaaja: Hannu Vallas)

Peruskallio on Limingan tasangolla hyvin syvällä ja sen päällä on kunnan pohjoisosassa paksu savikerrostuma. Tämä Muhoksen muodostuma on Tupoksen kohdalla 900 metriä paksu. Etelässä kallioperä koostuu graniitista. Yleisin maalaji on savi, jota esiintyy paikoin jopa 50m kerroksina, ennen kaikkea rannikon läheisyydessä. Kunnan itäosassa vallitsevia ovat moreenimaat. Paikoin on myös harjumuodostumia ja turvetta. Tärkeimmät vesistöt ovat tasangolla luikertelevat vähävetiset Liminganjoki, Temmesjoki, Tyrnävänjoki ja Ängeslevänjoki. Ne yhtyvät ennen Liminganlahtea, jossa ne muodostavat sokkeloisen suiston. (Pohjois-Pohjanmaan arvokkaat maisema – alueet 1997, 58.)

Liminganlahti ranta-alueineen, laaja peltotasanko ja Rantakylän ja Virkkulan vanhat kyläalueet muodostavat ainutlaatuisen, valtakunnallisesti merkittävän ympäristön. Maan kohoaminen merestä, ihmisen toiminta ja luonto ovat yhdessä luoneet kokonaisuuden, josta osa on Suomen arvokkainta lintuvesialuetta ja Natura 2000 -aluetta sekä osa valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisema-aluetta, Limingan lakeutta (kuvio 5). (Liminganlahti-kaavaselostus 2010. hakupäivä 5.11.2013.)

KUVIO 5. Liminganlahden ranta-alueetta (Suomen Ilmakuva Oy 24.7.2013, kuvaaja: Hannu Vallas)

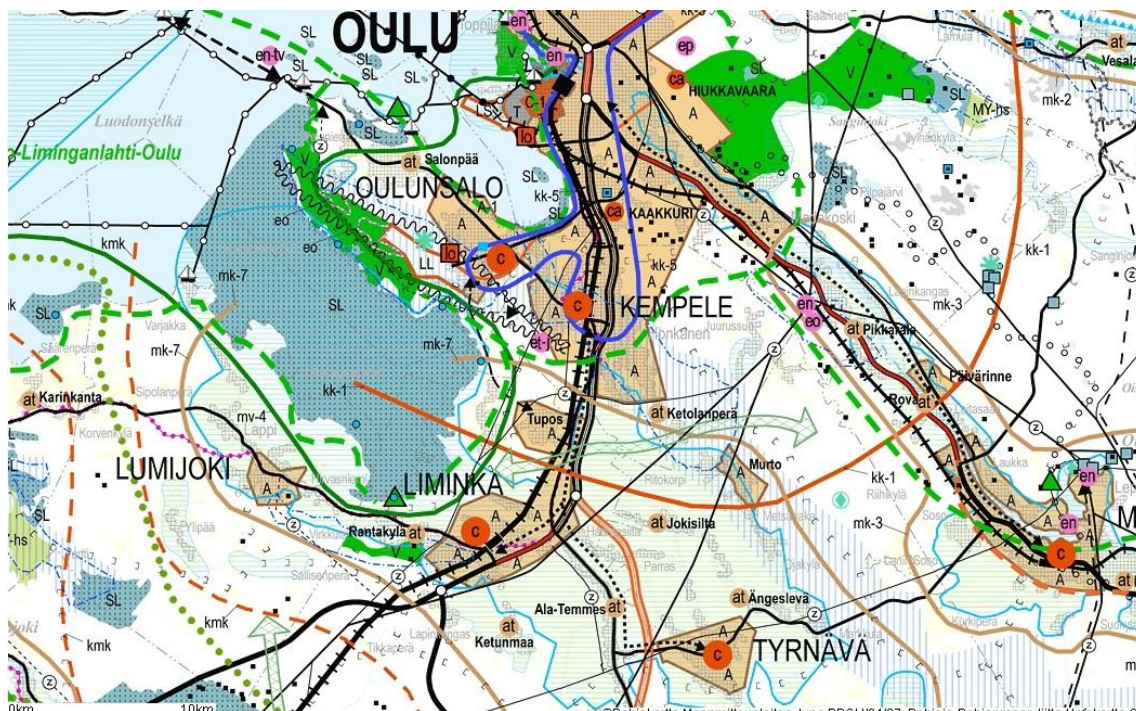
2.2 Limingan kunnan rakennettu ympäristö

Limingan kunnassa rakentaminen ja kehittyminen ovat asukasmäärän myötä kasvaneet merkittävästi. Viimeisen kymmenen vuoden aikana on rakennettu paljon, esimerkiksi keskusta - alue on muuttunut radikaalisti (kuvio 6). Tälläkin hetkellä isoja projekteja on käynnissä, esimerkiksi saunarannan rakentaminen.

KUVIO 6. Limingan kirkonkylän ydinkeskusta (Suomen Ilmakuva Oy 24.7.2013, kuvaaja: Hannu Vallas)

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on koko maakunnan ja kaikki maankäyttökysymykset käsittävä ns. kokonaismaakuntakaava (kuvio 7). Maakuntakaavassa on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä sellaiset aluevaraukset, jotka ovat tarpeen maakunnan kehittämisen kannalta. Kaavassa on osoitettu maakunnan aluerakenne, kaupunki- ja maaseutualueiden kehittämisvyöhykkeet, matkailun vetovoima-alueet, liikenneverkon ja logistiikka-alueiden kehittäminen, tuulivoima-alueita, luonnon monikäyttöalueita, virkistysreittejä, luonnonsuojelualueet ja kulttuuriympäristön arvoja. (Pohjois-Pohjanmaan liitto, hakupäivä 20.11.2013.)

KUVIO 7. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavasta (Pohjois-Pohjanmaan liitto, hakupäivä 20.11.2013.)

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 35 §, hakupäivä 21.11.2013.)

Yleiskaavaa laadittaessa otetaan huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen merkitys ja niitä pyritään vaalimaan. Myös virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys otetaan huomioon. Yleiskaavaa laadittaessa määritetään tietenkin viheralueiden sijainti, samalla voidaan määrittää myös alustava hoitoluokitus viheralueen käyttötarkoituksen ja ominaisuuksien perusteella. Asemakaavavaiheessa hoitoluokitusta voidaan tarkastella lähemmin ja määrittää se tarkemmin.

Oulun seudun yleiskaavan 2020 laajennuksessa nykyistä asutusta on täydennetty siten, että yhdyskuntarakenteen tiivistyminen hallitusti ja maisemallisesti arvokas Limingan lakeus voi säilyä edelleenkin. Yleiskaavan laajennuksen tavoitteena on alueen kehitystä tukeva ja eri väestöryhmiä

tasavertaisesti palveleva ja hyvin toimiva keskusverkosto. Liikennejärjestelmää kehitetään varautumalla pitkällä tähtäimellä valtatie 4 siirtoon ja neljän uuden eritasoliittymän rakentamiseen Limingan alueella. Valtatietä 8 kehitetään Limingan taajaman kohdalla liittymäjärjestelyin. Seudullinen suojele- ja virkistysverkosto on laajentunut Rantakylä-Hirvasniemen virkistysalueella. (Kaavoituskatsaus 2013 – 2014, hakupäivä 20.11.2013.)

Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 50§, hakupäivä 21.11.2013.) Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys, erityisesti asuntotuotannon tarve, taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttävää. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 51§, hakupäivä 21.11.2013.)

Limingan kunta laatii kunnan sisäiset, tarkemmin maankäyttöä ja asemakaavoitusta ohjaavat yleiskaavat ja rakennusoikeuden varsinaisesti antavat asemakaavat. Uusia asemakaavoja laaditaan vain kunnan omistamille maille. Kaavoituksesta vastaa kunnanhallitus. (Limingan kunta 2013c. Kuntainfo, hakupäivä 21.11.2013.)

2.3 Viheralueiden hoidon ja ylläpidon nykytilanne

Varsinaista viheryksikköä Limingan kunnassa ei oikeastaan ole ollenkaan. Teknisen osaston työntekijöitä toimii kunnantalon lisäksi ruoka- ja puhdistuspalveluissa, kiinteistön- ja ympäristönhoidossa sekä mittaus- ja kartoituspalveluissa. (Limingan kunta 2013d. Kuntainfo, hakupäivä 13.11.2013.)

Tällä hetkellä viheralueiden hoito ja ylläpito suoritetaan pääasiassa työllistämistuella työllistettyjen henkilöiden avulla. Lisäkäsiä tuovat 4H:n kautta rekrytoidut nuoret, jotka työskentelevät kahden viikon työkaksoissa. Heidän lähin esimiehensä on työmaamestari Vesa Anttila (Maarakennusinsinööri). Työmaamestari vastaa viheryksikön taloudesta, toimii viheryksikön vastuuhenkilönä kokouksissa ja vastaa viheryksikön toiminnasta teknilliselle lautakunnalle. Työmaamestarin vastuualueeseen kuuluu myös teiden rakentaminen ja maarakentaminen. Ympärivuotisena työntekijänä ympäristönhoidon puolella toimii puistosuunnittelija Ritva-Liisa Pihlaja.

Työntekijöiden määrä on minimaalinen alueiden kokoon nähden. Kasvukauden aikana tehdään yleensä vain välttämätön. Viherrakennustöitä valvoo puistosuunnittelija ja työmaamestari.

Tällä hetkellä puistot, leikkipuistot, liikenneviheralueet ovat kaikki osa yhtä suurta kokonaisuutta, eikä ylläpitoa ole juurikaan organisoitu. Urheilukeskuksella on oma työnjohtaja ja työntekijät ja Limingan kunnan kiinteistöviheralueet ovat kiinteistöistä vastaavien henkilöiden hoidossa. Vuorovaikutusta näiden tahojen välillä ei juuri ole.

2.4 Viheralueiden hoidon ja ylläpidon tulevaisuus

Työntekijöitä ja etenkin ammattitaitoisia työntekijöitä kaivattaisiin lisää, jos viheralueille halutaan kehitystä. Suuri kehitys olisi saada yhdistettyä kaikki viheralueet yhdeksi osastoksi, jota voisi jaotella edelleen pienempiin tiimeihin. Erona nykyiseen tilanteeseen olisi yksi yhteinen esimies, esimerkiksi hortonomi, joka huolehtisi viherpuolen palkkauksen, talousasiat ja toimisi vastuuhenkilönä. Tämä tietenkin edellyttäisi muutaman ammattitaitoisen puutarhurin palkkaamista työnjohtotehtäviin kasvukauden ajaksi. Tällaisella järjestelyllä välttyttäisiin esimerkiksi väärinkäsityksiltä, jotka johtavat pahimmillaan ylimääräisiin kustannuksiin. Ihanteellisinta olisi, että hortonomi osallistuisi jo kaavoitusvaiheessa suunnitteluun.

Viheralueiden yhdistäminen helpottaa myös kokonaisuuden hallintaa suunnittelusta toteutukseen sekä hoitoon. Työvälineet ja kalusto olisivat kaikkien käytettävissä ja sijoitettuna yhteen paikkaan. Tällä hetkellä kiinteistöpuolella, puistopuolella ja urheilupuolella on kaikilla oma kalustonsa, eikä niiden käytöstä ja sijainnista ole välttämättä tietoa. Luokituksen avulla viheralueita voidaan jakaa myös osaurakka-alueisiin, mikä mahdollistaisi alueiden hoitotoimenpiteiden kilpailuttamisen ja ulkoistamisen. Uudistuksen myötä viheralueet saisivat enemmän huomiota ja kehitystä alkaisi tapahtua pienelläkin aikajänteellä. Talvikaudella keskitytään suunnitteluun ja tulevan kasvukauden työtehtävien organisointiin. Mahdolliset hankinnat sekä kaluston huolto tehdään talvella. Näin kasvukaudella aika ja energia käytettäisiin käytännön töiden suorittamiseen.

3 VIHERALUEIDEN HOITOLUOKAT

Suomessa viheralueiden hoito perustuu sekä julkisilla että yksityisillä alueilla yleisesti käytössä olevaan Viheralueiden hoitoluokitukseen. Hoitoluokitus yhdessä viheralueiden hoidon laatuvaatimusten kanssa muodostaa toimivan viheralueiden ylläpitojärjestelmän (Häggman 2007, hakupäivä 26.11.2013.)

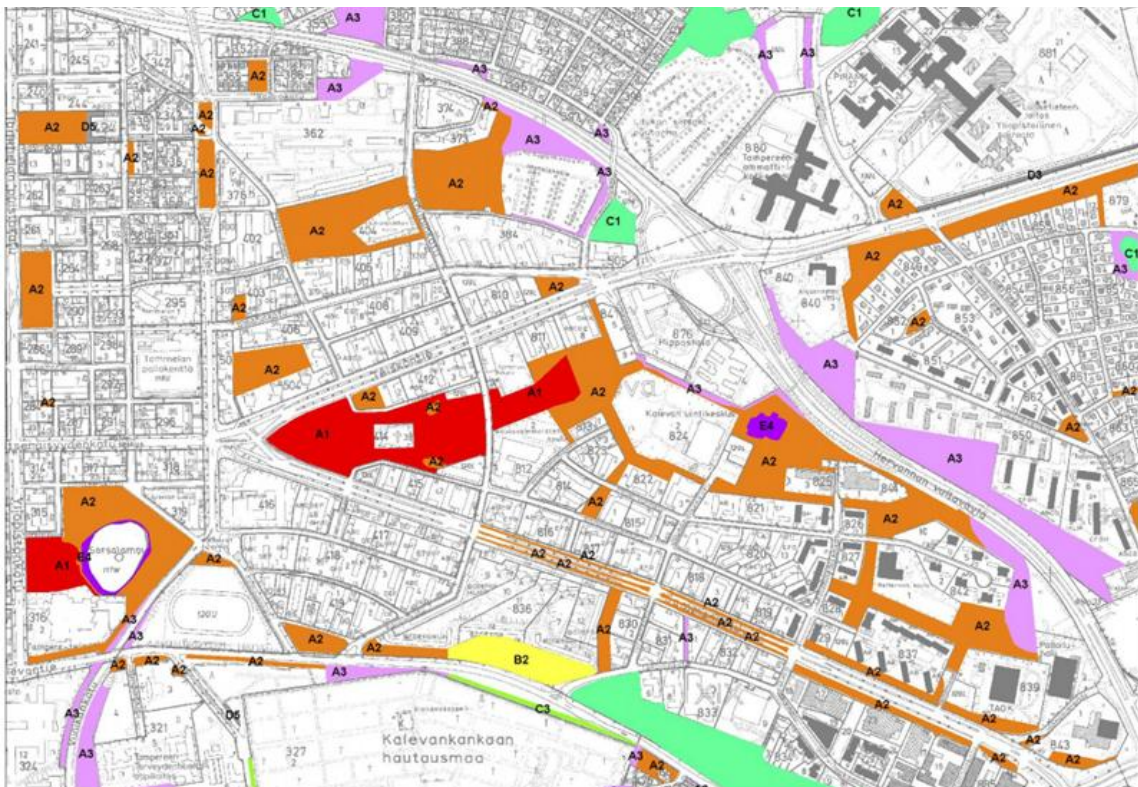
Viheralueet luokitellaan kolmeen eri päähoitoluokkaan: rakennettuihin ja avoimiin viheralueisiin sekä taajamametsiin. Näillä kaikilla pääluokilla on omat alaluokkansa ja lisäksi ovat vielä täydentävät luokat (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Viheralueiden hoitoluokat (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 12)

A RAKENNETUT VIHERALUEET	A1 Edustusviheralueet A2 Käyttöviheralueet A3 Käyttö- ja suojaviheralueet
B AVOIMET VIHERALUEET	B1 Maisemapelto B2 Käyttöniitty B3 Maisemaniitty ja laidunalue B4 Avoin alue ja näkymä B5 Arvoniitty
C TAAJAMAMETSÄT	C1 Lähimetsä C2 Ulkoilu- ja virkistysmetsä C3 Suojametsä C4 Talousmetsä C5 Arvometsä
E ERITYISALUE S SUOJELUALUE R MAANKÄYTÖN MUUTOSALUE 0 HOIDON ULKOPUOLELLA OLEVA ALUE	
P PUHTAANAPITOLUOKITUS	

Yleisin tapa hoitoluokituksen esittämiseen on hoitoluokituskartta (kuvio 8). Viheralueiden hoitoluokkia kuvataan karttapohjalla eri väreillä. A - hoitoluokka eli rakennetut viheralueet on

väriiltään punainen, B - hoitoluokka eli avoimet viheralueet esitetään keltaisella värillä ja C - hoitoluokat eli taajamametsät kuvataan vihreällä värillä. Päähoitoluokissa värit vaihtelevat alaluokittain. Lisäksi hoitoluokitusta kuvaamaan voidaan käyttää rasteripintoja, esimerkiksi kohdekohtaisessa hoitoluokituskartassa. Täydentävät luokat esitetään kartalla väreillä tai kirjaimin. E eli erityisalueita kuvaa tumma violetti, S eli suojelualueen väri on vaalea violetti, R eli maankäytön muutosaluetta kuvaava väri on harmaa, kuten myös 0 eli hoidon ulkopuolelle jäävän alueen väri. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 56.)

KUVIO 8. Esimerkkikartta Tampereen kaupungin viheralueiden hoitoluokituksista (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 57)

3.1 Hoitoluokituksen merkitys ja määrittäminen

Hoitoluokitus määrittelee laatutason, jonka mukaisena alue hoidetaan. Se ohjaa ylläpidon resursointia, tilaamista ja toteutuksen valvontaa. Hoitoluokitus on viheralueiden hoidon laadun tarkkailun väline. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 10.)

Hoitoluokitusprosessissa lähdetään liikkeelle kaavoituksesta. Jo kaavoitusvaiheessa määritellään alustava hoitoluokitus alueen käyttötarkoituksen perusteella. Hoitoluokan tarkkojen rajojen määrittäminen jatkuu edelleen suunnitteluprosessissa. Viheralue rakennetaan suunnitteluvaiheessa asetettujen vaatimusten mukaisesti. Rakentamisen jälkeen viheraluetta aletaan hoitaa suunnitellun hoitoluokan mukaisesti. Hoitoluokan säilyttäminen saattaa vaatia rakenteellista kunnossapitoa tai jopa peruskorjausta. Koko prosessin ajan kaikkeen vaikuttaa asukkaat ja heidän tarpeensa.

Viheralueiden hoitoluokituksen avulla saadaan taajamaan omaleimaista ja monipuolista ympäristöä. Lähtökohtina ovat alueen luonnonominaisuudet, käyttötarkoitus, laatu – ja kustannustavoitteet sekä viheralueen käyttäjät (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 8.)

Luokitus on keino kartoittaa missä asuinympäristön, virkistyskäytön, luonnon monimuotoisuuden ja maiseman kannalta tärkeät viheralueet sijaitsevat, ja kuinka suunnitella niiden tavoitetilaa, hoitoa, käyttöä ja rakentamisastetta. (Häggman 2007, hakupäivä 26.11.2013.)

3.2 Rakennetut viheralueet eli A – hoitoluokat

Rakennetut viheralueet ovat rakentamistoiminnan tuloksena aikaan saatuja viheralueita. Ne ovat erilaisia puistoja, puistoaukioita, leikkipuistoja, kiinteistöviheralueita, liikenneviheralueita sekä liikuntaan ja toimintaan tarkoitettuja viheralueita. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 16.)

Rakennetut viheralueet on tarkoitettu kestävämpään käytön aiheuttamaa kulutusta. Ne voivat olla myös katseluun tarkoitettuja alueita. Tällöin käyttö ja kulutus on ohjattu kulutusta kestäville pinnoille kuten käytäville. Liikennealueilla kulutus aiheutuu liikenteestä. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 16.)

Rakennetuilla viheralueilla on viheralueen luonteen mukaisesti luonnon- ja istutettua kasvillisuutta, rakenteita, kalusteita ja varusteita sekä erilaisia päällystemateriaaleja. Hoidon tavoitteena on pitää alue suunnitelman mukaisena (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 16.)

3.3 Avoimet viheralueet eli B – hoitoluokat

Avoimet viheralueet ovat peltoja ja niittyjä, jotka ovat käytön ja hoidon puolesta muodostuneet erilaisiksi avoimiksi alueiksi. Pellot ovat muokattuja ja kylvettyjä maa – alueita, joilla kasvatetaan hyöty- tai maisemakasveja. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 26.)

Niittyjä ovat maatalouden synnyttämät niityt ja laitumet, aktiivisesta viljelykäytöstä poistuneet pellot, heinittyneet nurmikkoalueet, perustetut uusniityt sekä vanhojen viljelyalueiden jäänteet ja luonnonniityt. Alueilla voi esiintyä yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä. Niittykasvillisuutta on myös teiden pientareilla, jolloin niitä hoidetaan niityn periaattein. Peltojen ja niittyjen reunavyöhykkeet tarjoavat monipuolisen elinympäristön ja lisäävät maiseman vaihtelevuutta. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 26.)

Niittyjen avulla säilytetään ja lisätään avoimuutta ja luonnon monimuotoisuutta, mikä Limingassa on erittäin tärkeä asia jo pelkästään sen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alue statuksen takia.

Niityt ovat avoimia ja valoisia kasvupaikkoja ja elinympäristöjä, joissa on omanlaisensa kasvi- ja eläinlajisto. Ne tarjoavat taajamien asukkaille luontoelämyksiä sekä mahdollisuuden perinteisestä maisemasta nauttimiseen. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 26.)

3.4 Taajamametsät eli C – hoitoluokat

Metsät ovat puuston peittämiä alueita, joille tunnusomaista on luonnonvarainen pensas- ja aluskasvillisuus. Metsät tarjoavat elämyksiä, ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia ja niillä on taloudellista merkitystä. Metsillä on suuri merkitys maisemassa ja luonnon monimuotoisuuden säilymisen turvaamisessa. Elinvoimainen puu- ja pensaskasvillisuus on toimiva suojavyöhyke. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 38.)

Metsien käsittely tehdään kuviokohtaisesti. Metsäkuviot ovat puustoltaan, kasvuolosuhteiltaan ja hoitotarpeiltaan yhtenäisiä alueita. Kuvion hoitoluokka määritellään sen ensisijaisen hoitotavoitteen mukaan. Hoitotavoite määräytyy kuvion sijainnin, käytön, maiseman ominaispiirteiden ja luontoarvojen perusteella. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 38.)

3.5 Täydentävät luokat

Täydentäviä luokkia ovat erityisalueet (E), suojelualueet (S), maankäytön muutosalueet (R), ja luokittamattomat alueet (O).

Suojelualueiksi luokitetaan kaikki suojelualueet. Muita täydentäviä luokkia käytetään vain silloin kun alueita ei voida luokitaa mihinkään muuhun hoitoluokkaan tai hoito poikkeaa merkittävästi varsinaisten hoitoluokkien hoitotavoitteesta. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 48.)

Erityisalueita ovat mm. koira-aitaukset, satamat, uimarannat ja matonpesupaikat. Erityisalueita ovat myös vesialtaat, taideteokset tai erikoisrakenteet, joiden hoito poikkeaa ympäröivästä luokasta. Hoito tehdään erillisen suunnitelman mukaan. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 49.)

Suojelualue on lain nojalla tai maanomistajan omalla päätöksellä suojeltu alue. Maankäytön muutosalue on yleis- ja asemakaavassa rakentamiseen tai rakentamisen vaikutuspiiriin osoitettu alue. Hoidon ulkopuolella olevat alueet luokitellaan tähän luokkaan. Syynä voi olla resurssien riittämättömyys tai se, että hoitoa ei kannata tehdä, koska alue tullaan lähiaikoina esimerkiksi rakentamaan, myymään, vaihtamaan ja siksi hoitoon ei kannata kohdistaa resursseja. Alue voi olla myös uusi ostettu alue, joka tulisi karttatarkastelun, mahdollisen maastokäynnin ja muun paikallisesti tarvittavan tarkastelun jälkeen luokitella johonkin hoitoluokkaan. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 50–51.)

3.6 Puhtaanapitoluokitus

Puhtaanapitoluokituksen avulla määritetään viheralueiden puhtaanapidon intensiivisyys (taulukko 2). Tavoitteena on, että viheralueet pysyvät jatkuvasti hoitoluokan edellyttämässä kunnossa puhtaanapidon osalta. Puhtaanapitokertoihin vaikuttaa hoitoluokan lisäksi viheralueen käyttäjien määrä ja alueen sijainti taajamarakenteessa. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 54.)

Limingassa leikkipuistoissa käydään tarkistuskäynnillä vähintään kaksi kertaa viikossa jo hoitoluokituksen määrittämän vaatimuksenkin vuoksi. Keskusta-alueella kerätään häiritsevät roskat tarvittaessa päivittäin ja muuten alue tarkistetaan kaksi kertaa viikossa.

Hoitoluokituskarttoihin digitoidaan roska-astioiden ja penkkien paikat, jotta ne on aina helppo paikantaa.

TAULUKKO 2. Puhtaanapitoluokitus kesäkaudelle (Häggman 2007, hakupäivä 2.12.2013)

PUHTAANA- PITO- LUOKKA	P1 PÄIVIT- TÄIN Ma-La	P2 TYÖ- PÄIVINÄ Ma-Pe	P3 VIKOIT- TAIN	P4 KUUKAU- SIT-TAIN	P5 VUOSIT- TAIN	P6 MÄÄRÄ- VUOSIN
ROSKIEN SIIVOUS YMS.	1 krt	1 krt	1-2 krt	1-2 krt	1-2 krt	3 tai 5 vuoden välein
KALUSTEID EN PUHDISTU S	1 krt	1krt	1-2 krt	1krt	Sovitaan erikseen	Sovitaan erikseen
KALUSTEID EN PESU	2krt kk:ssa	2 krt kk:ssa	3krt kaudessa	1krt kaudessa	Sovitaan erikseen	Sovitaan erikseen
PÄÄLLYST EIDENPES U	1krt/ viikko	1 krt / viikko	2 krt kaudessa	1krt kaudessa	Sovitaan erikseen	Sovitaan erikseen

3.7 Hoitoluokituksen päivityksen keskeiset tavoitteet Limingassa

Vuonna 2005 laadittu hoitoluokitus on tehty tavoitteelliseksi. Resurssien puutteen vuoksi lähellekään silloin laadittua tavoitetta ei ole päästy. Suuri syy siihen on, että alueita on luokitettu liian vaativaan luokkaan, eikä niiden saavuttaminen ole ollut realistista. Uusi luokitus tehdään vuonna 2007 päivitetyn Viheralueiden hoitoluokitus – oppaan mukaan. Uudessa hoitoluokituksessa vaativimmat luokat sijoittuvat ydinkeskustaan ja keskusta-alueiden sisääntuloväylien läheisyyteen. Myös leikkipuistot sijoitetaan A2 – luokkaan oppaan ohjeiden mukaan.

Tavoitteenamme on panostaa sisääntuloihin voimalla eli ottaa Linnukatien, Tupostien ja Kauppakadun tienreunat intensiivisempään hoitoon. Sama toteutuu toivottavasti myös Tupoksessa. Keskuspuisto on yksi iso kokonaisuus, jonka luokitusta jouduimme alentamaan A2:sta A3:seen, sen nykyisen kunnon vuoksi. Peruskorjauksen myötä luokitusta saadaan tulevaisuudessa nostettua ylemmäs, vaativampaan luokkaan..

Päivityksen tavoitteena on pitää hoitoluokitus jatkossa ajantasaisena. Uudet rakennetut alueet lisätään hoitoluokitukseen ja luokitetaan vastaamaan sen hetkistä realistista tilannetta. Säännöllisellä hoidolla alueet saadaan pysymään määritetyssä hoitoluokassa.

Koska viheralueiden laatutaso on kaikkien aluetta hoitavien, käyttävien ja sen omistavan tahon tiedossa hoitoluokituksen myötä, voidaan laatutasossa esiintyvät poikkeamat havaita ja korjata helposti. Kun hoitoluokitus on kerran tehty ja sitä on noudatettu, on sitä jatkossa helppo päivittää ja lisätä siihen uusia alueita jo kaavoitusvaiheessa sekä muuttaa jo määriteltyjen alueiden hoitoluokkia niiden hoidontarpeen muuttuessa. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 11.)

Olisi suotavaa, että lähitulevaisuudessa suunnittelutyö tehdään puhtaasti suunnitteluohjelmia apuna käyttäen. Opinnäytetyömme aikana olemme ottaneet käyttöön YtCADin eri ominaisuuksia, esimerkiksi mittamiehet ovat mitanneet leikkikenttien koordinaatit, jotka tuodaan kartalle. Myös muita epäselviä alueita on digitoitu. Uskomme, että suunnitteluohjelmien käyttö jatkuu ja lisääntyy tulevien vuosien aikana.

Hoitoluokituksen päivittämisen yksi olennaisimmista asioista on alueiden uudelleen tarkasteleminen ja tarpeen mukaan luokituksen muuttaminen eri alueilla, yleensä alempaan luokkaan. Tätä olemme juuri toteuttaneet Limingan kunnan kohdalla. Näin saadaan kustannuksia pienemmiksi. Esimerkiksi maisemapeltojen, laidunalueiden ja kukkaketojen lisääminen auttaa pääsemään tähän tavoitteeseen. Lisäksi käänköpaikat, joita Limingassa on runsaasti, pitäisi saada esimerkiksi metsänpohjasiirteelle hoidon helpottamiseksi.

Limingassa opinnäytetyömme yhtenä tavoitteena onkin järkeistää viheralueiden hoidon painotuksia ja luokitusta. Resurssien vähäisyyden vuoksi on pakko miettiä, mihin hoidon haluaa kohdistaa ja mitä alueita halutaan kehittää.

Asutusalueiden läheisyydessä olevat metsäalueet tulisi saada asukkaiden käyttöön. Nämä metsäalueet on luokitettu lähimetsiksi, mutta suurin osa on tällä hetkellä pajuvaltaisia sekametsiä, jotka tarvitsevat toimenpiteitä.

3.8 Viheralueen rakentaminen ja ylläpidon kustannukset

Hoitomenetelmät ja hoidon ja rakentamisen kustannukset vaihtelevat suuresti eri hoitoluokkien välillä. Rakennetuilla viheralueilla hoito on säännöllisempää ja intensiivisempää, korkeatasoisesti

rakennetuilla alueilla jopa päivittäistä. Taajamien laitamilla olevat niittyalueet taas tarvitsevat vain niittotoimenpiteitä kerran kesässä. Heti rakentamisen jälkeen ja pari vuotta siitä eteenpäin viheralueet tarvitsevat intensiivistä hoitoa. Ajan myötä niiden tilanne vakiintuu ja hoidon tarve vähenee. Tämä tietenkin edellyttää, että viheralueet rakennetaan hoitoluokan vaatimalla tavalla. Kustannuksiin vaikuttavat mm. kasvualustojen laatu ja syvyys, kasvimateriaalien, kalusteiden ja pintamateriaalien valinta sekä laatu ja määrä.

Viheralueiden rakentamisen ja hoidon kustannukset ovat karkeasti arvioitavissa jo varhaisessa vaiheessa, mikäli kaavoitusvaiheessa on määritetty alustava käyttö, hoitoluokka ja laatutavoite. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007,10.)

Rakennetut viheralueet ovat rakentamiskustannuksiltaan yleensä kalliimpia kuin lähtökohdiltaan jo valmiiksi niittyinä tai peltoina olevat avoimet alueet tai metsäiset viheralueet. Rakennetut viheralueet vaativat myös intensiivisempää hoitoa ja puhtaanapitoa ja tämän takia niiden vuosittaiset hoitokustannukset ovat yleensä suuremmat kuin luonnonmukaisilla viheralueilla. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 13.) Rakennettujen viheralueiden määrä on kuitenkin yleensä suhteellisen pieni. Limingan kunnassa edustusviheralueita A1 ei esimerkiksi ole yhtään ja yleensä isommissa kaupungeissa ja kunnissa niitä on korkeintaan muutama prosentti kaikista viheralueista.

Käyttöviheralueet kuten leikkipaikat vaativat kalliita toiminnallisia rakenteita ja muusta hoitoluokasta poikkeavaa säännöllistä ja tehokasta ylläpitoa. Leikkipaikkojen rakentamis- ja hoitokustannukset voivat olla lähellä edustusviheralueiden kustannuksia. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 13.)

Avoimien alueiden perustamiskustannukset ovat usein pieniä. Maisemapeltojen perustamis – ja hoitokustannukset koostuvat maan vuosittaisesta muokkaamisesta, kylvämisestä ja sadonkorjuusta. Limingan maisemapeltojen tarkoitus on antaa kuntalaisille mahdollisuus kerätä pellon antimia omaan käyttöön maksutta, joten sadonkorjuukustannuksia ei edes ole. Kasvit jäävät talveksi törröttämään pellolle ihmisten iloksi. Niittyjen kustannukset taas riippuvat siitä, onko kyseessä uusniitty vai niittyalueen kehittäminen. Niittyjen hoitokustannukset koostuvat niiton, murskaamisen tai raivaamisen vuosittaisista kustannuksista.

Metsäalueiden säilyminen elinvoimaisina ja kestävinä ympäristöolosuhteiltaan vaativassa kaupunkiympäristössä edellyttää ajoissa tehtävää uudistamista ja riittävän voimakkaita

harvennuksia sekä pienpuuston hoitoa. Taajamametsien hoidon kustannukset ovat normaaleja metsän hoidon kustannuksia korkeammat. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 13.)

3.9 Viheralueiden hoito

Viheralueiden hoito VHT`05 on viheralan asiantuntijoiden laatima Suomen oloihin tarkoitettu julkaisu. Julkaisun sisältö soveltuu noudatettavaksi kaikilla taajamien yleisillä viheralueilla sekä yksityisten, yritysten ja muiden yhteisöjen piha- ja viheralueilla. Julkaisu toimii pohjana, kun laaditaan hoitosopimuksia, kustannuslaskelmia ja työsuunnitelmia sekä ennen kaikkea työkohtaisia työselostuksia. (Viheralueiden hoito VHT`05 2005, 5.)

Julkaisu koostuu neljästä osasta; laatuvaatimukset, määramittausperusteet, työohjeet, määräävät liitteet ja ohjaavat liitteet. Laatuvaatimukset määramittausperusteineen ja määräävine liitteineen muodostavat kirjan laatua määrittelevän osan. Työohjeet antavat ohjeita vaaditun laadun saavuttamiseksi. Hoidettava kohde tulee olla luokiteltu Viherympäristöliitto ry:n julkaisu nro 16 Viheralueiden hoitoluokitus -oppaan mukaan. (Viheralueiden hoito VHT`05 2005, 5.)

Hoitotyön suunnittelu VHT`05 -oppaan mukaan sekä ammattitaitoisen työvoiman käyttö jokaisessa työvaiheessa varmistavat, että työn suunnittelija, tilaaja, rakennuttaja, valvoja ja työn suorittaja ymmärtävät toisiaan ja tulkitsevat asiat samalla tavalla. (Viheralueiden hoito VHT`05, 5.)

Limingan kunnassa hoidettavia nurmialueita on paljon. Taulukko 3 havainnollistaa, mitä A2 luokan nurmialueiden hoito konkreettisesti merkitsee kasvukauden aikana. Taulukossa suoritettavat työtehtävät sijoittuvat toukokuun ja marraskuun välille. Taulukosta selviää, että A2 nurmikon hoito kasvukaudella vaatii yhteensä 41 kpl erilaisia hoitosuoritteita (taulukko 3).

Viheralueiden hoitoluokituksen valmistuttua tulee viheralueille laatia hoitosuunnitelmat alueiden hoidosta. Hoitosuunnitelma on asiakirja, johon viheralueiden hoidon tulisi perustua. Siinä kuvataan alueen hoidon tavoitteet, ajankohta sekä hoitomenetelmät. Alueen hoidon tarjoukset voidaan tehdä tämän asiakirjan avulla. Alueita suunniteltaessa on huomioitava, että varsinkin B-hoitoluokan alueella hoito tapahtuu usein isoilla maatalouskoneilla, joille on varattava riittävästi tilaa työskentelyyn. Kulkuyhteydet hoidettaville alueille on mietittävä tarkkaan yhdessä tilaajan ja urakoitsijan kanssa, tämä lisää työn sujuvuutta sekä kustannustehokkuutta. (Niityt ja maisemapellot, hoidon kriteerit ja työohjeet 2012, 6, 7.)

TAULUKKO 3. Esimerkkitaulukko A2 nurmikon kasvukauden yksittäisten hoitokertojen jakautumisesta työtehtävittäin ja kuukausittain (Viheralueiden hoito VHT`05 2005, 88)

Tehtäväkuvaus/kuukausi	5	6	7	8	9	10	11	Yht.
Maa-analyysin näytteenotto	(1) tai							
Kevätkunnostus	1							1
Paikkaus	1							1
Lannoitus	1			1				2
Leikkaus	1	3	4	4	3	1		16
Pystyleikkaus		1						1
Syyskunnostus					1	1		2
Puhtaanapito	2	3	4	4	3	1	1	18
Yhteensä	6	7	8	9	7	3	1	41 (42)

4 AINEISTO JA MENETELMÄT

Aineistoa on kerätty valokuvaamalla, kiertämällä alueita maastossa ja tutkimalla ajantasa-
asemakaavaa kirkonkylän, Tupoksen ja Ala-Temmeksen alueilta. Vuonna 2005 tehty
hoitoluokitus on antanut tietynlaista suuntaa kirkonkylän ja Tupoksen osalta, mutta Ala-
Temmeksellä luokitusta ei ollut tehty vielä ollenkaan. Maastokäynnit ja hoitoluokituskarttojen
piirtäminen suoritettiin kesän ja syksyn 2013 aikana.

4.1 Viheralueiden kartoitus ja määrittely

Leikkipaikat kävimme läpi yksitellen ja listasimme alueen rakenteet ja välineet. Kartoitimme myös
alueen kuntoa ja kehittämissideoita. Kaikkia viheralueita emme ole kiertäneet maastossa.
Ilmakuvien ja asemakaavan viheraluemerkintöjen avulla pystyimme arvioimaan kyseessä olevan
viheralueen nykytilaa. Alueiden tuntemus ennalta helpotti työtämme huomattavasti. Olemme
molemmat työskennelleet Limingan kunnalla puistotyöntekijöinä, joten hoidon tarpeen arviointi
alueellisesti oli aika lailla tiedossa. Maastokäynneillä mietimme hoitoa helpottavia
parannusehdotuksia, joita voisi miettiä jo varhaisessa vaiheessa, ennen kuin alueen
rakentaminen edes on varsinaisesti alkanut.

Hoitoluokkien määrittelemisen oli meille aika selvää alusta alkaen. Tiesimme suurin piirtein
minkälaista hoitoa milläkin alueella tällä hetkellä suoritetaan. Meillä oli myös visio siitä, mitä
haluamme korostaa ja mitä ei. Kirkonkylän keskustan luokituksia olemme pari kertaa vaihtaneet,
matkan varrella saamiemme muutosideoiden vuoksi.

Olemme käyttäneet luokitusta aika laajasti hyväksemme, koska mietimme tarkkaan alueiden tilaa
ja potentiaalia. Luokitimme esimerkiksi Okkosenrannassa olevan komean vanhan,
vahvapuustoisien metsän arvometsäksi. Kirkonkylän keskustan tuntumassa on myös pienet palat
maisemaniitty- ja laidunalueita sekä arvonniittyä.

4.2 Hoitoluokituksen työvälineet

Airix ympäristö Oy:ltä olemme saaneet tukea ja konsulttipalvelua. Limingan kunnassa käytetään
hoitoluokituksen ja metsänhoitotietojen tallentamiseen Airix Ympäristö Oy:n Autocad - pohjaista

Viherinfo ohjelmistoa. Hoitoluokituskartat tehdään yleisesti suunnitteluun käytettävällä YtCAD-ohjelmistolla. Lisäksi viimeistelyyn käytimme M-color visualisointiohjelmistoa, jonka avulla alueet väritettiin hoitoluokituskarttaan.

Pohjakartan päälle asennettiin ilmakuvat. Ilmakuvien avulla saadaan tarkennettua alueen luonnetta ja nykytilaa, jolloin luokittaminen helpottuu. Viherinfo ohjelmistolla voidaan yksittäiseen alueeseen lisätä aluekohtaisia suunnitelmia, kuvia ja monenlaista informaatiota. Leikkipaikkojen kartoituksessa tämä työkalu on erinomainen. Jokaisen leikkipaikan kohdalla avataan oma ikkuna/kortti, johon määritellään alueella olevat materiaalit ja rakenteet (kuvio 9). Leikkipaikkojen tietoihin voidaan tallentaa turvatarkastusasiakirjat ja leikkikentillä tehtävät peruskorjaus- ja uudisrakentamistoimenpiteet. Infokorttia päivitetään asianmukaisesti ja säännöllisesti.

Syötä puiston tiedot:

A Rakennetut viheralueet

A 1 Edustusviheralue
 A 2 Käyttöviheralue
 A 3 Käyttö- ja suojavihera.
 W 1 Hoidettava vesialue
 W 2 Luonnontilainen vesia

B Avoimet viheralueet

B 1 Maisemapelto
 B 2 Käyttönäyttö
 B 3 Maisema- ja laidunalue
 B 4 Avoin alue tai näkymä
 B 5 Arvonilto

C Metsät

C 1 Lähimetsä
 C 2 Ulkoilu- ja virkistys
 C 3 Suojametsä
 C 4 Talousmetsä
 C 5 Arvometsä

Muut

C 1.1 Puistometsä
 C 1.2 Lähivirkistys
 E Erityisalue
 S Suojelualue
 R Maankäytön muutosalue
 D Alue hoidon ulkopuolella

Nimi: Leikkilinnukka Numero: Osoite: Linnukkatie 10 Kaavamerkintä: Tunnus (L1, U1, K1): Alue: Suunn.:

Kalusteet tark. pvm.: Leikkiv. tark. pvm.: Valmistusv.: Perusparannusv.: Käyttöluokka: Tila:

Kaluste	Lukumäärä	Kunto	Korjaus pvm	Lisätietoja	Vuosi
Liukumäki	2			iso ja pieni	
Hiekkalaatikko	1				
Muu	2			pöytäryhmä	
Keinu	2			vauvakeinut	
Keinu	1			pesäkeinu	
Kiipeilyteline	2				
Keinu	2			normikeinut	
Penkki	1				
Roskakori	1				
Muu	2			ivalaisin	
Tasapainoilu	1			puomi	
Karuselli	1				
Keinuolain	2			jousikeinu	
Keinuolain	1	Korjattava		jousikeinu	
Kalos	1			helulaatikko	
Äiti					

Istutus

Lkm: Lisätieto:

Pintamateriaalit ja pinta-alat:

PINTA-ALAT: Viheralue: 1264 m2 Vinopinta-ala tai pistem. kohde: Kunnan omistama, jos ei kokonaan kunnan: Hoidettu:

Huomautus: Tunnelik2 Huomautus 2:
 Huomautus 3: Turvahiekkien lisäys, turva-akustojen kanttaus Huomautus 4:

Hae tiedosto listaan... Poista tiedosto listalta E:\kuva\SDC11615.JPG

Näytä kuva tai tiedosto Piirrä kuva kartalle

Tiedosto voi olla annetussa hakemistopolussa, työkansiossa, kansioden loppu on sama tai polku merkitään Support File Search Pathiin.

OK Cancel

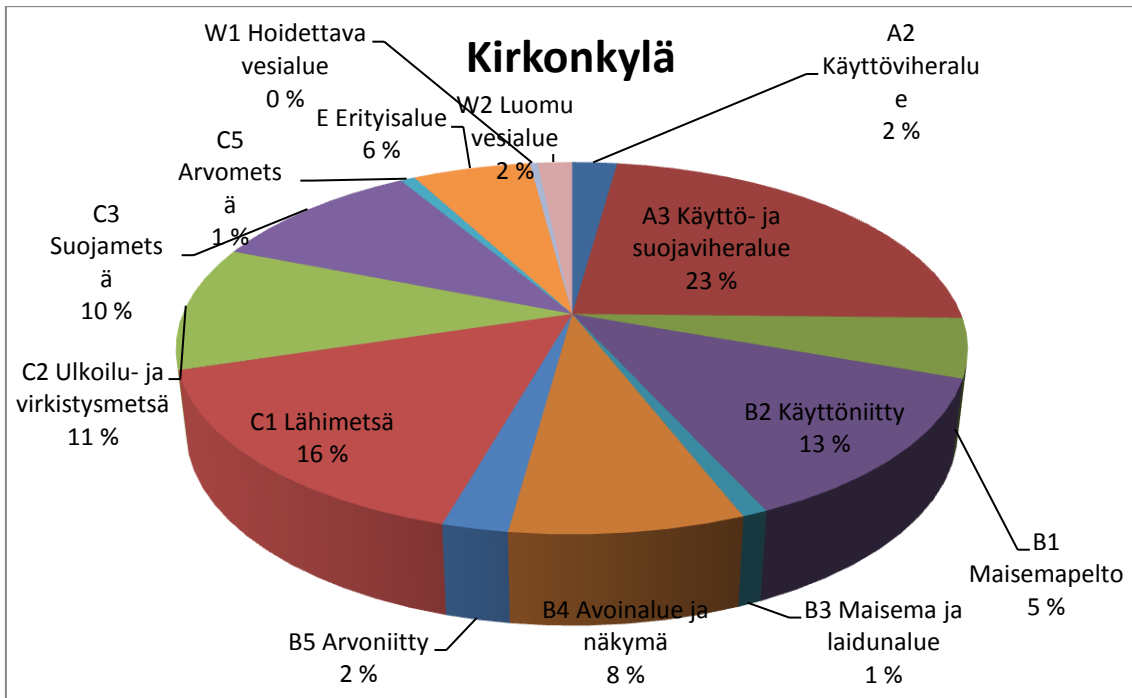
KUVIO 9. Infokortti leikkipuistosta leikki-linnukka

Limingan kunnan alueella on paljon yksityisomistuksessa olevia kiinteistöjä ja maa-alueita. Pyrimme tarkistamaan johdonmukaisesti kaikki alueet, jotta omistussuhteet olisivat varmasti oikein. Tarkistamiseen käytimme maanmittauslaitoksen sivuja tutkimalla kiinteistötietorekisteriä (ktj).

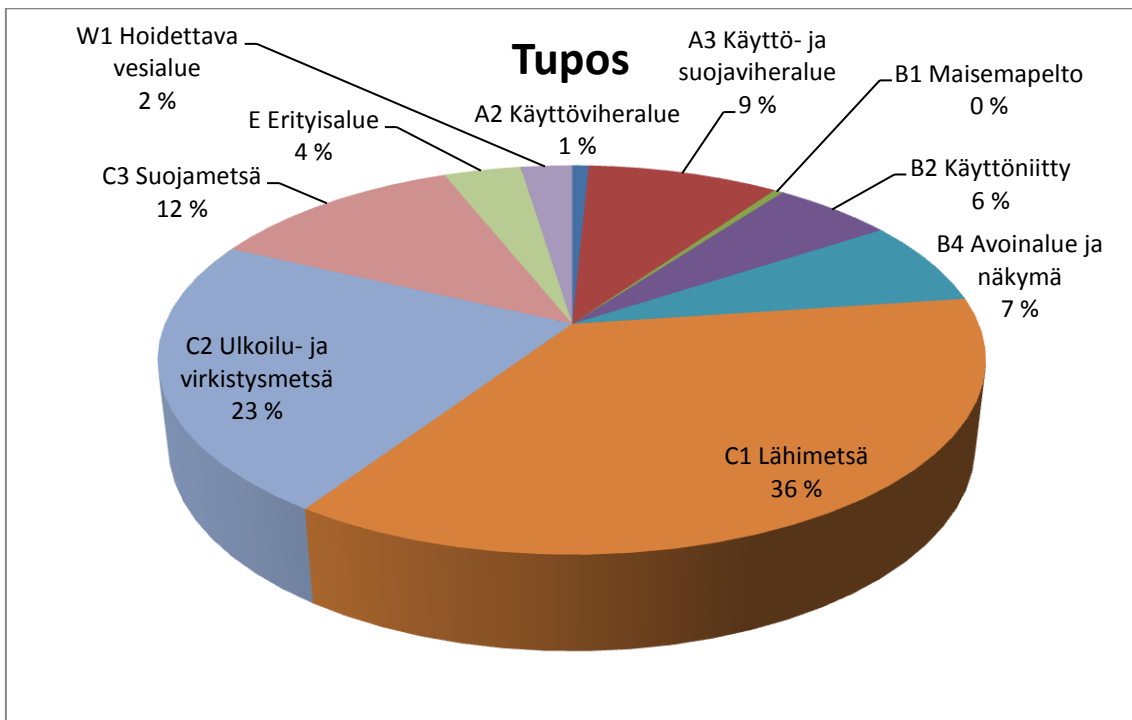
5 HOITOLUOKITUKSEN MUUTOKSET LIMINGASSA

Hoitoluokitustyön teimme itsenäisesti omaa ammattitaitoamme hyödyntäen. Apua ja vinkkejä oli kuitenkin koko ajan saatavilla, joten koko prosessin ajan oli turvallinen ja luottavainen olo. Varsinaiseen luokitukseen emme tarvinneet kovin ohjausta, vaan ohjauksen tarve keskittyi lähinnä tietoteknisiin asioihin, sillä pääpaino oli hoitoluokituskarttojen piirtäminen ja ohjelmistojen käyttö. Luokituksessa hyödynsimme omien tietojemme lisäksi ammattikirjallisuutta ja oppaita, joihin tieto perustuu. Tärkeimpänä mainittakoon Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 36 Viheralueiden hoito.

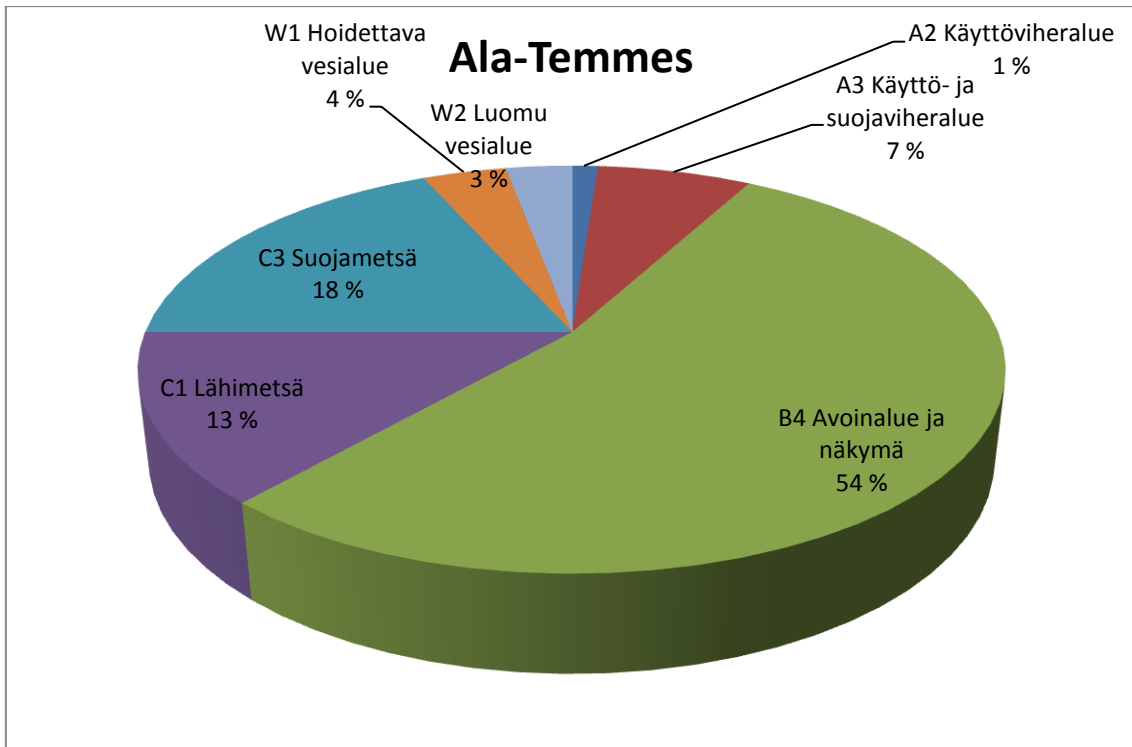
Limingan kunnan viheralueet sijoituivat kesän ja syksyn 2013 aikana tehtyjen kartoitusten mukaan seuraaviin viheralueiden hoitoluokkiin. Mukana on myös Tupoksen ja Ala-temmeksen luokitukset. Rakennettuihin viheralueisiin kuuluvat A2 Käyttöviheralue ja A3 Käyttö- ja suojaviheralue. Avoimiin viheralueisiin kuuluvat B1 Maisemapelto, B2 Käyttöniitty, B3 Maisema- ja laidunalue, B4 Avoin alue ja näkymä sekä B5 Arvoniitty. Taajamametsiin kuuluvat C1 Lähimetsä, C2 Ulkoilu- ja virkistysmetsä, C3 Suojametsä ja C5 Arvometsä. Täydentäviä luokkia edustaa E Erityisalue. Kuvioista 9,10 ja 11 nähdään kaikkien kolmen taajaman viheralueiden hoitoluokkien pinta-alat prosentteina (kuviot 10,11,12).

KUVIO 10. Limingan kunnan kirkonkylän luokiteltujen viheralueiden pinta-alat prosenttiosuuksina (%)

KUVIO 11. Tupoksen luokiteltujen viheralueiden pinta-alat prosenttiosuuksina (%)

KUVIO 12. Ala-Temmeksen luokiteltujen viheralueiden pinta-alat prosenttiosuuksina (%)

5.1 Hoitoluokat

Vanhan hoitoluokituksen mukaan Limingan kirkonkylän keskustan keskuspuisto oli luokitettu **Edustusviheralue A1- luokkaan**. Päivityksen jälkeen totesimme, että A1- luokitus ei ole keskuspuiston nykytilan vuoksi mahdollinen. Edustusviheralueita ei siis ole ollenkaan Limingassa uuden luokituksen mukaan (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Hoitoluokituskohtaiset muutokset päivityksen jälkeen sekä muutokset hehtaareina

	Hoitoluokka	Pinta-ala (ha) vanha	Pinta-ala (ha) päivitetty	Muutos hehtaareina
Rakennettu viheralue				
Edustusviheralue	A1	3,4	0	-3,4
Käyttöviheralue	A2	13,8	3,5	-10,3
Suoja- ja käyttöviheralue	A3	30,9	37,6	6,7
Avoin viheralue				
Maisemapelto	B1	14,5	6,9	-7,6
Käyttöniitty	B2	8,3	20,8	12,5
Maisemaniitty ja laidunalue	B3	0	1,1	1,1
Avoimet alueet ja näkymät	B4	0	24,7	24,7
Arvoniitty	B5	0	2,9	2,9
Taajamametsät				
Lähimetsä	C1	26,3	52,5	26,2
Ulkoilu ja virkistymetsä	C2	27,8	32,6	4,8
Suojametsä	C3	24,7	23,2	-1,5
Arvometsä	C5	0	0,1	0,1
Täydentävät luokat				
Erityisalue	E	6,9	3,7	-3,2
Yhteensä		156,6	209,6	53

Rakennettuja **Käyttöviheralue A2- luokkaan** kuuluvia alueita on vähän. Vanhan luokituksen mukaan niitä oli runsaasti enemmän, myös kauempana keskustasta. Hehtaarimäärinä ero uuteen luokitukseen on huima, yli 10 hehtaaria (taulukko 4). Uuden luokituksen mukaan alueet sijaitsevat keskusta-alueiden tuntumassa keskeisillä paikoilla ja ovat yleisilmeeltään hoidettuja ja siistejä. Liikenneympyrän ympäristö ja leikkipuistot ovat A2- luokkaa. Luokitimme myös keskuspuiston läheisyydessä olevat patsaat, Linnukkapatsas, Niittäjäpatsas ja Krankkapatsas A2- luokkaan. Kirkonkylän keskusta on tasokkaasti rakennettu, paljon kovia kivi- ja asfalttipintoja ja laadukkaita materiaaleja. Säännöllisellä hoidolla A2- luokka on juuri sopiva. Käyttöviheralueilla on vähän rakenteita, lähinnä istutusalueilla ja leikkipuistoissa. Limingan A2- alueet keskustassa ovat lähinnä hyvin hoidettuja nurmialueita, joissa on jonkin verran puustoa ja istutuksia. Ryhmäkasvi-

istutuksia on kesällä runsaasti keskustan alueella. Torilla, kunnantalon edustalla ja valopylväissä kukat ovat näyttäviä. Tupoksessa ja Ala-Temmeksellä A2- alueita ovat leikkipuistot.

KUVIO 13. A2- hoitoluokka Käyttöviheralue, tori, Niittäjäpatsas ja leikkipuisto leikki-linnukka (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Rakennettuihin viheralueisiin **Käyttö- ja suojaviheralue A3- hoitoluokkaan** muutosta ei tullut niin paljon. Karkeasti katsottuna vanhan luokituksen Edustusviheralueen ja Käyttöviheralueen hehtaareja on luultavasti päätynyt alempaan A3- luokkaan (taulukko 4). Alueita on suhteellisen paljon ja ne sijoittuvat keskeisille paikoille taajama-alueella. Suurin osa näistä alueista on tie- ja

puistoviheralueita kulkuväylien ja asutuksen läheisyydessä. Rakenteita ei ole paljon näillä alueilla ja kasvillisuus on lähinnä puita, pensaita ja nurmikkoja. Joitakin alueita, lähinnä syrjäisemmässä olevia, voidaan pitää niittymäisinä, koska nurmen voidaan antaa kasvaa jopa 25 cm korkuiseksi hoitokertojen välillä. Kuviossa 14 näkyy otteita keskuspuistosta, jonka luokitusta mietimme moneen otteeseen.

KUVIO 14. A3- hoitoluokka Käyttö- ja suojaviheralue, keskuspuiston lammen ympärys ja kivituhkakäytävä ympäröivine nurmi- ja istutusalueineen (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Maisemapelto B1- hoitoluokka kuuluu avoimiin viheralueisiin. Maisemapeltoja on jo useamman vuoden ajan pidetty arvossa Limingassa. Auringonkukka- ja viljapelto kukoistavat kunnassa keskeisillä paikoilla, mikä mahdollistaa, että ihmiset saavat kerätä kukkia ja nauttia maisemasta. Maisemapeltoja on luokitukseen lisätty yli puolet verrattuna vanhaan. Kirkonkylälle maisemapeltoja on pyritty sijoittamaan tasaisesti ympäri kylää otollisille kasvupaikoille. Tupoksessa ja Ala-Temmeksellä ei aikaisemmin ole ollut maisemapeltoja. Tupoksesta Lintulammentien varresta löytyi pari sopivaa palasta. Ala-Temmeksellä ei vielä toistaiseksi maisemapeltoja nähdä. Luokittelun perusteena on alueen avoimuus, maaseutumaiseman säilyttäminen, hoito ja alueen nykytilanne sekä kasvillisuus.

KUVIO 15. Auringonkukkapelto Lumijoentien varressa (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Käyttöniitty B2- hoitoluokkaan kuuluvia alueita tuli päivitettyyn luokitukseen yli puolet enemmän kuin aikaisemmassa oli. Käyttöniityt sijaitsevat taajamissa keskeisillä paikoilla ja niille kohdistuu käyttöä. Käyttöniittyjä on tasaisesti kirkonkylän alueella ja niin ikään Tupoksessa. Alatemmeksen luokituksessa ei ole yhtään käyttöniittyä. Käyttöniityt ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita, joiden kasvillisuus muodostuu suurimmaksi osaksi niittyheinistä ja ruohovartisista kasveista. Käyttöniityllä on usein myös puita ja pensasryhmiä. Olemme alentaneet joitakin A3-alueita Käyttöniittyluokkaan, sillä myös nurmialueista voidaan kehittää Käyttöniitty ja näin saadaan hoidon kustannuksia pienemmiksi, alueen luonteen siitä kärsimättä.

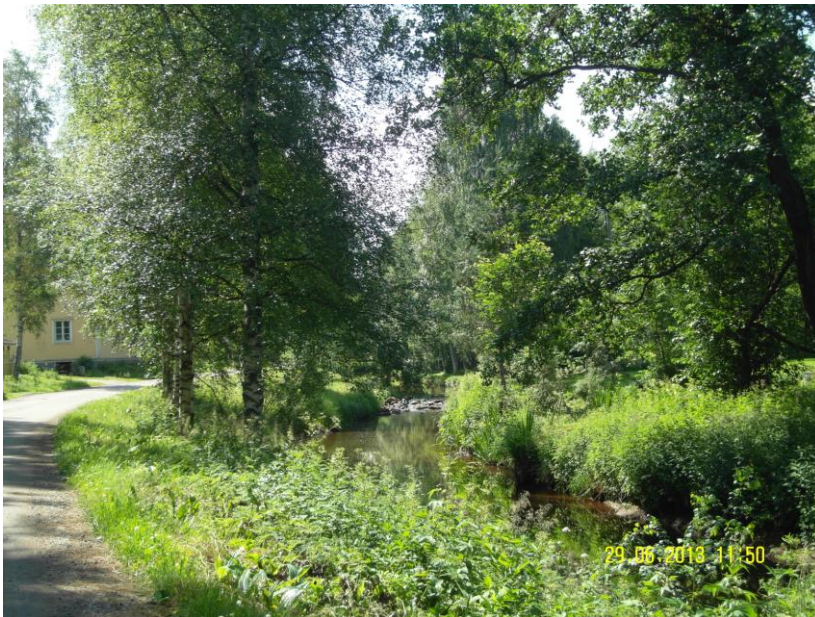
KUVIO 16. Tyypillistä Käyttöniittyä Limingassa (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Maisemaniitty ja laidunalue B3- hoitoluokkaan kuuluvia alueita on vain yksi Limingan kirkonkylässä Tupostien varressa. Alue on tällä hetkellä avointa niittyaluetta ja onkin luokitettu B3-luokkaan avoimen maiseman säilyttämiseksi. Aluetta on ajateltu tulevaisuudessa mahdolliseksi laidunalueeksi. Maiseman hoidon hoitaisivat laiduntavat eläimet. Alue pysyisi avoimena ilman erillisiä hoitotoimenpiteitä ja toisi kuntalaisille elämyksiä.

KUVIO 17. Kaarteenahossa laiduntavat lehmät, alue yksityisen maanomistajan omistuksessa (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Avoimet alueet ja näkymät B4- hoitoluokkaan kuuluvia ei aikaisemman hoitoluokituksen mukaan ollut ollenkaan. Päivitetyt hoitoluokituksen mukaan niitä on kaikkien kolmen taajaman alueella. Luokitimme B4- hoitoluokkaan sähkölinjojen alustat, jotka tulee joka tapauksessa pitää vähintään puoliavoimena. Myös Liminganjoen varsi on luokitettu tähän luokkaan, toiveena, että se pysyisi avonaisena näkymien säilyttämiseksi. Ala-Temmeksellä B4- luokkaan kuuluvia alueita on runsaasti. Avoimet alueet ovat tällä hetkellä on avointa, rakentamatonta ja paikoitellen kaavoittamatontakin.

KUVIO 18. Liminkajokivartta Rantatiellä (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Arvoniitty B5- hoitoluokkaan kuuluvia alueita on vain yksi Limingan kirkonkylässä. Lähtökohdiana luokitukselle on, että se on maatalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Kaavassa alue oli merkitty MT/s eli suojelualueeksi.

KUVIO 19. Ainoa Arvoniitty Limingassa (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Lähimetsä C1- hoitoluokka kuuluu taajamametsiin. Limingassa metsien osuus on noin puolet päivitetyn luokituksen viheralueista. Lähimetsien osuus on suurin metsäalueista. Lähimetsät sijaitsevat asutuksen välittömässä läheisyydessä ja ovat hyvin asukkaiden saavutettavissa. Niiden käyttö on päivittäistä ja maapohjan kuluminen yleensä voimakasta. Lähimetsiä voidaan hoitaa vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa ottaen huomioon metsän viihtyisyys ja elinvoimaisuus. Limingan kunnan metsissä harvennus ja siistiminen olisivat tarpeen, jotta ne yhä paremmin olisivat asukkaiden käytettävissä. Siistiminen olisi hyvä suorittaa muutaman vuoden välein.

KUVIO 20. Ojanperänkankaan lähimetsää (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Ulkoilu- ja virkistymetsä C2- hoitoluokkaan kuuluvia alueita on Limingassa kirkonkylällä ja Tupoksessa. C2- alueita on yleensä asuinalueiden lähialueilla tai kauempana taajamista. Ulkoilu- ja virkistymetsiä käytetään tavallisimmin ulkoiluun, retkeilyyn ja vaikkapa marjastukseen. Limingassa ulkoilu- ja virkistymetsät on pääosin sijoitettu suunnittelualan reuna-alueille, mutta luokitimme laajimpia metsäkuvioita myös ulkoilu- ja virkistymetsiksi asutuksen läheisyydessä. C2- alueiden osuus vanhaan luokitukseen verrattuna on pysynyt melkein samana.

KUVIO 21. Ulkoilu- ja virkistymetsää Ojanperänkankaalla (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

Suojametsä C3- hoitoluokituksen osuus vanhassa hoitoluokituksessa ja päivitettyssä on lähes sama. Suojametsien osuus on kuitenkin paljon pienempi kuin esimerkiksi C1- ja C2- luokkien. Suojametsiksi kaikkien taajamien alueilla on luokiteltu metsitetyt meluvallit, alueet, jotka on vasta metsitetty ja joista kasvaa suojametsiä sekä alueita asutuksen ja meluhaittoja aiheuttavien toimintojen välillä. Suojametsän tulisi olla elinvoimainen kasvillisuudeltaan sekä monikerroksinen, jotta se saavuttaisi toivotun merkityksen. Nämä edellytykset otetaan huomioon suojametsien hoidossa.

KUVIO 22. Suojametsä tarjoaa suojaa peltoaukeilta tulevalta tuulelta
(*Riitta Kalliokoski ja Laura Korva*)

Arvometsä C5- hoitoluokkaan kuuluvia alueita on Limingassa yksi. Arvometsäksi voidaan luokitella alue, jolla on jokin erityinen ominaispiirre tai se on muuten vain arvokas maiseman tai sijainnin kannalta. Luokitimme Okkosenrannassa olevan metsäalueen C5-hoitoluokkaan sen erityisen puuston vuoksi.

KUVIO 23. Arvometsää Okkosenrannassa (*Riitta Kalliokoski ja Laura Korva*)

Täydentävistä luokista emme käyttäneet luokituksessamme kuin **Erityisalue-** luokkaa. Prosentuaalisesti erityisalueita on vähän Limingan alueella. Erityisalueiksi luokitimme koirapuistot, uimapaikat, pallokentät ja urheilualueet.

KUVIO 24. Maauimala Tupoksessa (Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)

5.2 Hoituluokituskartta

Työn tärkeimmät tulokset ovat hoituluokituskartat kolmen taajaman alueelta, kirkonkylä, Tupos ja Ala-Temmes (kuvio 19). Kuviossa 19 on vain ote kirkonkylän luokitetusta alueesta. Kaikissa kartoissa näkyvät pinta-alat hoituluokakohtaisesti, penkkien ja roska-astioiden sijainti ja kiinteistöjen sijainti. Tietenkin aluekohtaista tietoa saa tarvittaessa dwg- tiedostosta.

Hoituluokituskartoissa hoituluokat on esitetty väripintoina, joissa näkyy hoituluokkaindeksi päällä. Tulevaisuudessa kun hoituluokitusta käytetään suunnittelussa työkaluna, voi siihen päälle asettaa ilmakuvat, jolloin alueiden hahmottaminen helpottuu huomattavasti. Hoituluokituskartat ovat mittakaavassa 1:4000.

*KUVIO 25. Hoitoluokituskartan osa, jossa näkyy eri hoitoluokkien viheralueita
(Riitta Kalliokoski ja Laura Korva)*

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Limingan kunnassa on paljon erilaisia viheralueita. Kirkonkylän ydinkeskustan rakentaminen on saatu vastikään päätökseen. Keskustan alueella on paljon kovia pintoja. Kulkua ohjaa punaisella betonikivellä rakennetut kevyenliikenteenväylät. Kivipinnoissa on käytetty paljon erilaisia kivimateriaaleja, mutta myös vihreydelle on annettu suunnittelussa ja toteutuksessa tilaa.

Noin viidennes kunnan viheralueista on rakennettuja viheralueita. Suurin osa niistä kuitenkin sijoittuu A3- hoitoluokkaan, joista iso osa hoidetaan niittymäisinä. Avoimet viheralueet ovat pääosin maisemapeltoja ja käyttöniittyjä, jotka korostavat alueen maaseutumaisuutta. Päivitetyn luokituksen myötä avoimien alueiden määrä on kasvanut puolella verrattuna aikaisempaan luokitukseen. Avoimien alueiden määrää voisi vieläkin lisätä kunnan talustilanteen tiukentuessa muuttamalla A3- hoitoluokkaan luokitettuja alueita alempaan B- luokkaan. Avoimien alueiden hoidon kustannukset ovat huomattavasti pienemmät kuin A-alueiden hoito. Luokitetuista viheralueista noin puolet on metsiä. Viimeisimpänä kaavoitetut alueet, Okkosenranta, Ojanperänkangas sekä Saunaranta ovat tuoneet päivitettyyn luokitukseen paljon lisää metsäisiä alueita. Metsäiset alueet tulisi säilyttää metsinä, ne tarjoavat suojaa, paikan virkistäytymiseen ja liikkumiseen sekä luontoelämyksiä kuntalaisille. Metsät tarvitsevat harvennusta ja raivaamista, mutta hoidontarve on vähäistä verrattuna rakennettuihin alueisiin.

Luokitukseen kuuluvia erityisalueita on noin 7 hehtaaria. Näihin kuuluu urheilukeskusten alueet kirkonkylällä ja Tupoksessa, kolme koirapuistoa, muutama pallokenttä sekä Tupoksen maauimala. Taajama-alueen ulkopuolella kunnan hoidossa olevia erityisalueita ovat muun muassa arboretumin alue, Rantakylän virkistysalue, Temmesjoen satama, mökkikylä ja luontokeskus. Erityisalueiden hoitoa ei voi sisällyttää mihinkään muuhun hoitoluokkaan, joten ne vaativat ihan oman hoitosuunnitelman aluekohtaisesti.

Viheralueiden hoito nykyisellä hoitoluokituksella vaatisi kohtuuttomia taloudellisia resursseja. Viherympäristöliiton julkaisun Niityt ja maisemapellot hoidon kriteerit ja työohjeet 2007 oppaan mukaan A-alueiden hoito on keskimäärin 1,1 €/m²/v ja B-alueiden 0,05 €/m²/v. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että Limingan kunnan A- alueiden hoito maksaisi reilu 400 000 € vuodessa. Avoimien alueiden hoitoon tulisi varata noin 30 000 € vuodessa. Tämänhetkiset määrärahat ovat

kuitenkin vain murto-osa tarvittavasta summasta, eli työsuunnittelulla on tärkeä rooli. Karkeasti ajateltuna tällä hetkellä voidaan hoitaa hoitoluokituksen vaatimalla tavalla kaikkien kolmen taajaman A2- alueet sekä suuri osa A3-alueista.

Hoitoluokituskarttoihin on kartoitettu kunnan kiinteistöt sekä niiden piha-alueet. Emme kuitenkaan ole määrittäneet niille hoitoluokitusta, koska se tehdään eri perustein kuin viheralueiden hoitoluokitus eikä se sopinut viitekehukseen. Tällä hetkellä kiinteistöalueita hoitaa kiinteistöistä vastaavat henkilöt. Yksi opinnäytetyömme tavoitteista oli tuoda kiinteistöt samalle kartalle muiden viheralueiden kanssa. Mahdollisten organisaatiomuutosten myötä niin viheralueet kuin kiinteistöalueetkin olisivat samojen henkilöiden vastuulla suunnittelusta rakentamiseen ja ylläpitoon.

Olemme tehneet paljon yhteistyötä muun muassa mittamiehien kanssa. Leikkipuistojen nurkkapisteet, penkit ja roska-astiat, uudet alueet ja rakennukset on tuotu viitekuvina piirustukseen. Mittamiehet ovat käyneet maastossa mittaamassa alueita ja rakenteita tarvittavilla työkaluilla. Ilman tätä yhteistyötä, kaikkien alueiden pinta-alat eivät olisi totuudenmukaisia ja tarkkoja.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Arvokkaat maisema-alueet. 66/1992. Maisema - aluetyöryhmän mietintö II

Maisemanhoito. 66/1992. Maisema - aluetyöryhmän mietintö I

Niityt ja maisemapellot, hoidon kriteerit ja työohjeet. 2012. Partanen, H. (toim.).
Viherympäristöliiton julkaisu 53. Helsinki: Viherympäristöliitto ry

Pohjois-Pohjanmaan arvokkaat maisema – alueet. Oulu 1997. Pohjois - Pohjanmaan liitto

Päätöksentekijän opas, Viherhoidon ABC. 2007. Nuotio, A.-K. (toim.). Helsinki:
Kaupunginpuutarhurien Seura ry, Viherympäristöliitto ry.

Viheralueiden hoito VHT`05. 2005. Eskolainen, M. (toim.). Helsinki: Viherympäristöliitto ry.

Viheralueiden hoitoluokitus. 2007. Nuotio, A.-K. (toim.). Viherympäristöliiton julkaisu nro 36.
Helsinki:Viherympäristöliitto ry.

Digitaaliset lähteet

Häggman 2007, hakupäivä 26.11.2013

<http://www.metla.fi/tapahtumat/2007/kuntametsien-suunnittelu/bjarne-haggman-tapio.pdf>

Kaavoituskatsaus 2013 – 2014, hakupäivä

<http://www.liminka.fi/tiedostot/Hallinto-osasto/Kaavoitus/Kaavoituskatsaus.pdf>

Limingan kunta. 2013a. Matkailijalle, hakupäivä 5.11.2013

http://www.liminka.fi/sivu/fi/matkailijalle/limingan_historiaa53/

Limingan kunta 2013b. Perustietoa, hakupäivä 5.11.2013

http://www.telehaku.fi/liminka/kunta/sivu/Perustietoa_5.11.2013

Limingan kunta 2013c. Kuntainfo, hakupäivä 21.11.2013

<http://www.liminka.fi/sivu/fi/kuntainfo/kaavoitus/>

Limingan kunta 2013d. Kuntainfo, hakupäivä 13.11.2013.

<http://www.liminka.fi/sivu/fi/kuntainfo/kaavoitus/>

Limingan kunta 2013e. Kuntainfo > Kaavoitus, hakupäivä 8.1.2014

<http://www.liminka.fi/sivu/fi/kuntainfo/kaavoitus/>

Liminganlahti-kaavaselostus 2010, hakupäivä 5.11.2013

<http://www.liminka.fi/tiedostot/Hallinto->

[osasto/Kaavoitus/Liminganlahti/Liminganlahtikaavaselostus.pdf](http://www.liminka.fi/tiedostot/Hallinto-osasto/Kaavoitus/Liminganlahti/Liminganlahtikaavaselostus.pdf)

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, hakupäivä 21.11.2013

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Pohjois- Pohjanmaan liitto, hakupäivä 20.11.2013

<http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/index.php?23>

LIITTEET

Liite 1: Limingan kirkonkylän viheralueiden hoitoluokituskartta 1:4000

Liite 2: Tupoksen viheralueiden hoitoluokituskartta 1:4000

Liite 3: Ala- Temmeksen viheralueiden hoitoluokituskartta 1:4000

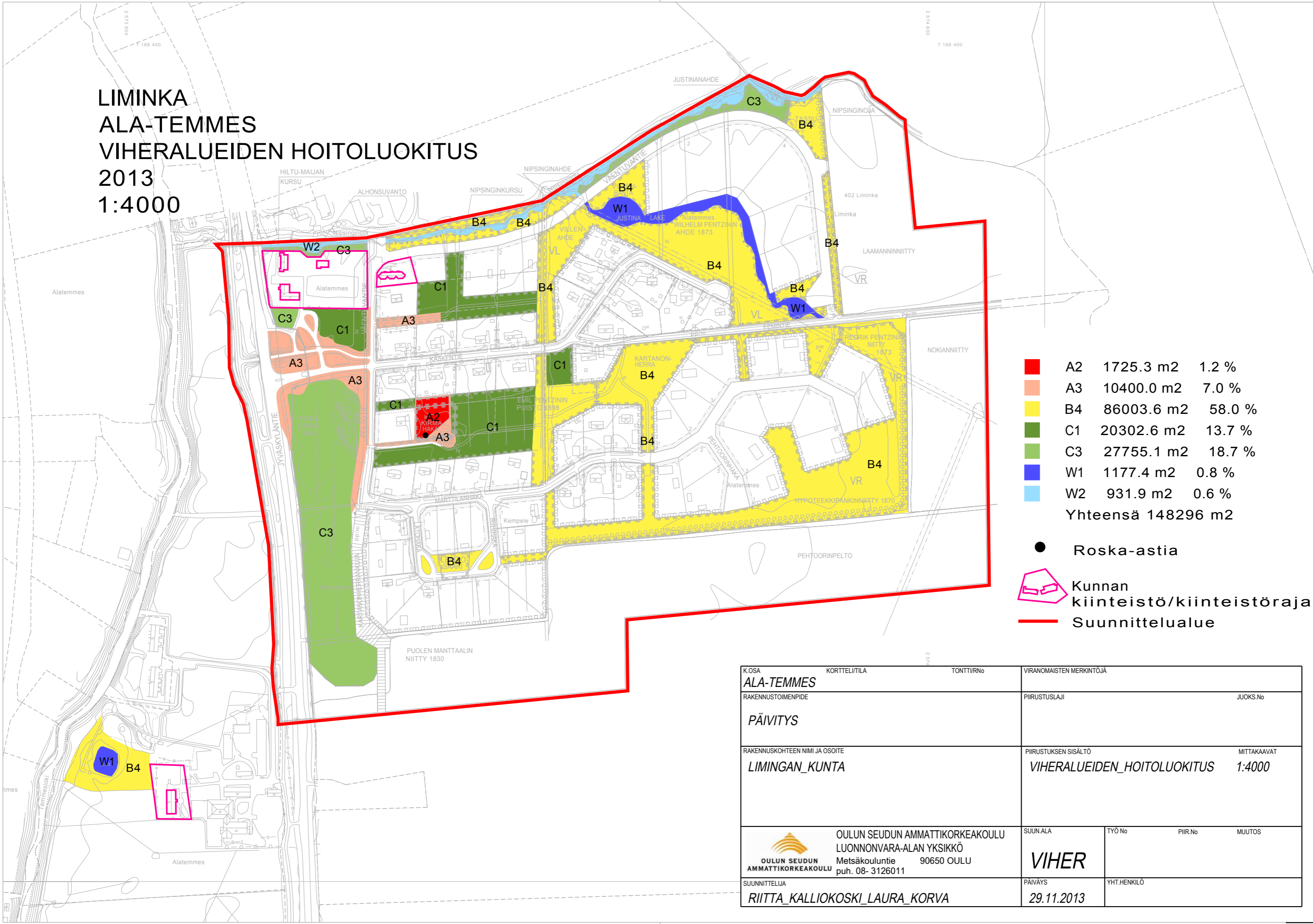
LIMINKA
TUPOS
VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS
2013
1:4000

■	A2	6412.0 m ²	0.8 %
■	A3	74529.3 m ²	8.9 %
■	B1	3532.9 m ²	0.4 %
■	B2	46816.5 m ²	5.6 %
■	B4	59093.2 m ²	7.1 %
■	C1	304820.1 m ²	36.5 %
■	C2	189593.2 m ²	22.7 %
■	C3	99527.2 m ²	11.9 %
■	E	30046.1 m ²	3.6 %
■	W1	20033.5 m ²	2.4 %
Yhteensä 834404 m ²			
●	Roska-astia		
■	Penkki		
~	Hiihtolatu		
□	Kunnan kiinteistö/kiinteistöraja		
—	Suunnittelualue		

OSIO	KORTTELITIA	TONTIT	VIHHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS
MAANOMISTAJA	TUPOS		PIIRUSTAJA
PAIVITYS			JOKOJA
MAANOMISTAJAN YHTIÖ	LIMINGAN KUNTA		VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS
MAANOMISTAJAN YHTIÖN YKSIKÖ	30000 OULU		MITTAVAIJA
MAANOMISTAJAN YHTIÖN YKSIKÖN Puh. 08-3128011			1:4000
OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULU LUONNONVARA-ALAN YKSIKÖ Metsätalouden osasto 90000 OULU			SOVIKKA
RIITTA KALLIOKOSKI LAURA KORVA			VIHER
			29.11.2013

LIMINKA
ALA-TEMMES
VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS
2013
1:4000

■	A2	1725.3 m ²	1.2 %
■	A3	10400.0 m ²	7.0 %
■	B4	86003.6 m ²	58.0 %
■	C1	20302.6 m ²	13.7 %
■	C3	27755.1 m ²	18.7 %
■	W1	1177.4 m ²	0.8 %
■	W2	931.9 m ²	0.6 %
Yhteensä 148296 m ²			
●	Roska-astia		
	Kunnan kiinteistö/kiinteistöraja		
—	Suunnittelualue		

K.O.S.A.	KORTTELI/TILA	TONTTI/RnO	VIRANOMAISTEN MERKINTÖJÄ	
ALA-TEMMES			JUOKS.No	
RAKENNUSOIMENPIDE	PÄIVITYS		PIIRUSTUSLAJI	
RAKENNUSKOHTEN NIMI JA OSOITE	LIMINGAN_KUNTA		PIIRUSTUKSEN SISÄLTÖ	MITTAKAAVAT
			VIHERALUEIDEN_HOITOLUOKITUS	1:4000
 OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULU LUONNONVARA-ALAN YKSIKKÖ Metsäkouluntie 90650 OULU puh. 08-3126011	SUUNNITTELIJA	TYÖ No	PIIR.No	MUUTOS
	RIITTA_KALLIOKOSKI_LAURA_KORVA	VIHER		
	PAIVÄYS	YHT.HENKILÖ		
	29.11.2013			